

Atlas van Apeldoorn: Klarenbeek

10.04 t/m 12.10.2019

INLEIDING

In de serie *Atlas van Apeldoorn* zet CODA, in samenwerking met partners van het Erfgoedplatform Apeldoorn, bewoners en andere betrokkenen, jaarlijks één wijk of dorp in de gemeente Apeldoorn in de schijnwerpers. Dit jaar staat *Atlas van Apeldoorn* in het teken van Klarenbeek, een bijzonder dorp omdat deze is opgesplitst in twee gemeenten, namelijk Apeldoorn en Voorst. Klarenbeek is een zogenaamd lintdorp, wat betekent dat de bebouwing is ontstaan langs de hoofdweg, de Klarenbeekseweg. Deze weg is de oude verbindingssas tussen Klarenbeek en Loenen.

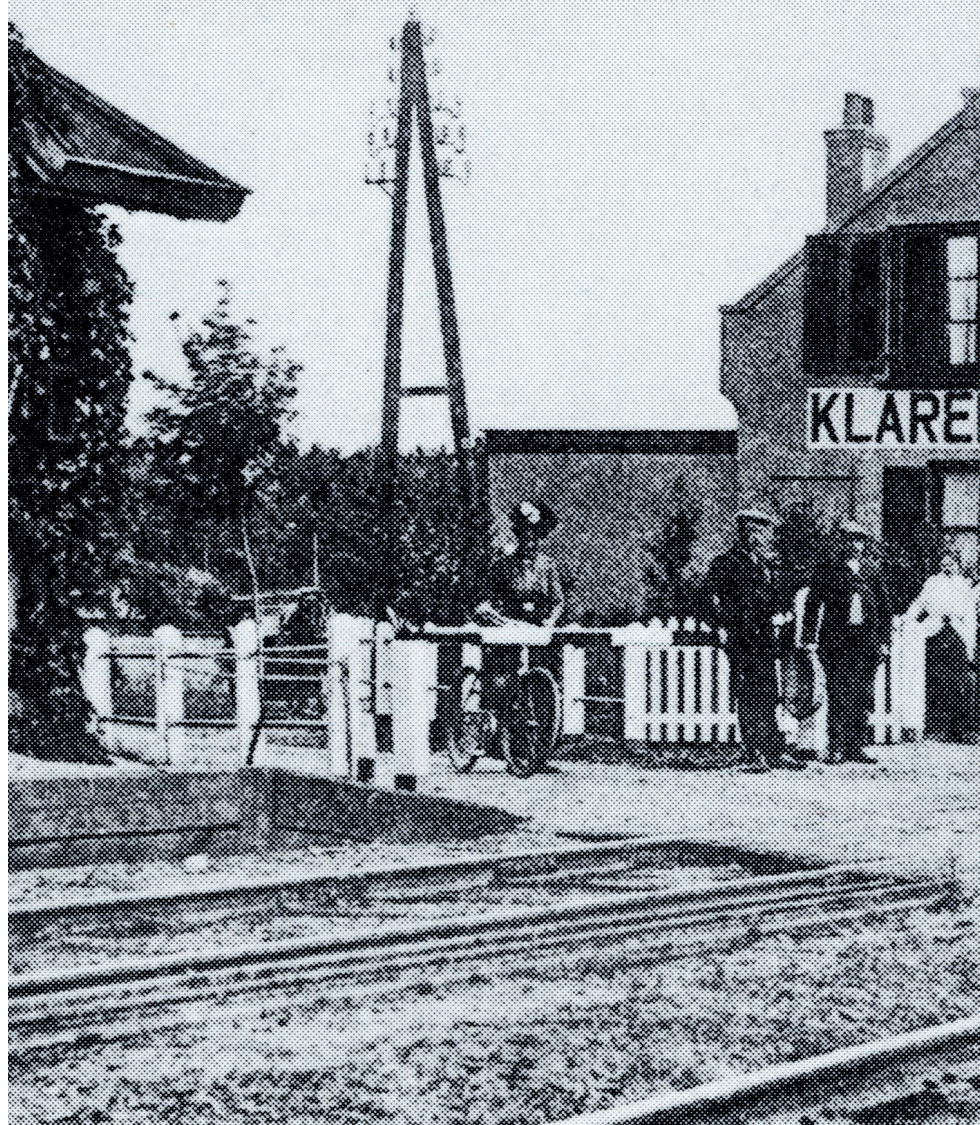
De beek en het Beekbergerwoud hebben ervoor gezorgd dat er in de 19^e eeuw een kpermolen gebouwd werd en de eerste mensen in Klarenbeek gingen wonen. Deze kpermolen werd aan het eind van de negentiende eeuw een sigarenkistenfabriek. De houtindustrie werd een belangrijke werkgever in het dorp en zette een flink aantal ontwikkelingen in gang.

Met het ontginnen van het Achterveld kwam er een aantal grote boerderijen tot stand zoals De Zweep, De Dalk en de De Til. Ook werden een school, een kerk, landbouw coöperatie en winkels gebouwd. De bouw van het station in 1882 zorgde voor de aan- en afvoer van hout en andere producten. Vanaf het einde van de 19^e eeuw was Klarenbeek een echt dorp.

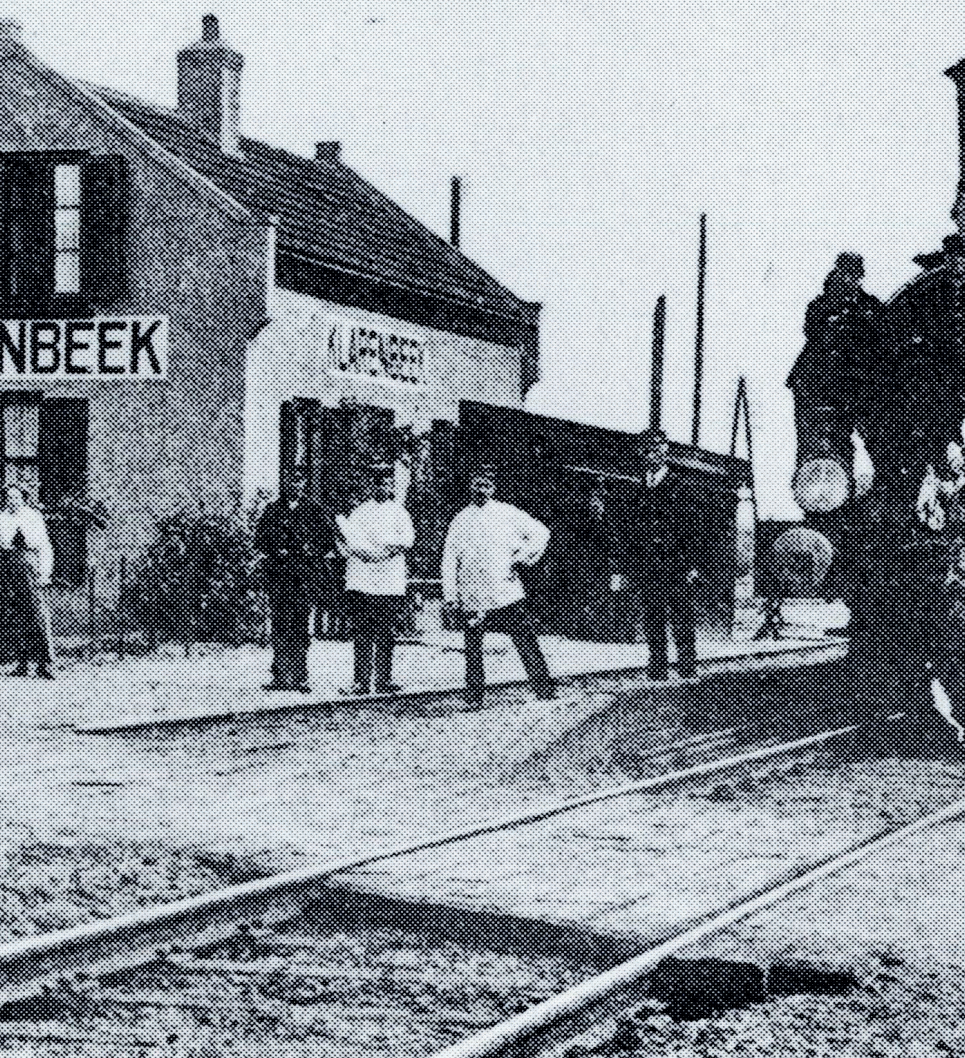
Tijdens de *Atlas van Apeldoorn* is van 10 april tot en met 31 oktober in CODA Centrale Bibliotheek, op de eerste verdieping, een speciaal ingericht paviljoen te bezichtigen. Maar er worden vooral ook veel activiteiten in het dorp Klarenbeek zelf georganiseerd. Deze verschillende activiteiten zijn onder andere: een tentoonstelling in de Maalderij, de 'Verhalentafel' in de Maalderij en verschillende wandelroutes en een fietsroute in en om Klarenbeek. Meer informatie over deze activiteiten is te lezen in dit programmaboekje, waarin ook de fietsroute is opgenomen. Deze route begint bij de parkeerplaats van het Multi Functioneel Centrum en gaat langs verschillende bijzondere gebouwen die uiteraard ook in dit boekje beschreven zijn. Op www.geheugenvanapeldoorn.nl kunt u deze route overigens ook bekijken.

Wij wensen u veel plezier!
Projectgroep *Atlas van Apeldoorn*

Groeten uit Klarenbeek (Gld.) - Station K

Clarenbeek H. S. M.

HET PROGRAMMA

Kijk voor meer en de meest recente informatie op www.coda-apeldoorn.nl/atlas

Tentoonstelling met foto's en objecten van Klarenbeek

10 april tot en met 5 mei | 10.00 – 17.00 uur (werkdagen en weekenden)

Locatie	De Maalderij, Klarenbeekseweg 99
Prijs	Gratis
Aanmelden	Niet nodig

N.B.: de tentoonstelling is helaas niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

Verhalentafel: Klarenbeek

Donderdag 25 april | 10.00 – 12.00 uur

De 'Verhalentafel' is dé plek om samen in een informele sfeer herinneringen over Apeldoorn op te halen, te delen en vast te leggen. Heeft u als kind in Klarenbeek gewoond of woont u er nu? Luistert u graag naar verhalen en herinneringen van vroeger? Bent u nieuwsgierig naar de CODA 'Verhalentafel' en wilt u eens een kijkje komen nemen? U bent van harte welkom.

Locatie	De Maalderij, Klarenbeekseweg 99, ingang bij Bureau Bas
Prijs	Gratis
Aanmelden	Niet nodig
Contact	Mirjam Timmerman; m.timmerman@coda-apeldoorn.nl / 055-5268550

N.B.: de tentoonstelling is helaas niet toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

IVN Apeldoorn: Excursie met natuurgids: Beekbergerwoud

Zondag 28 april | 14.00 uur

Natuurgidsen van IVN Apeldoorn nemen u graag mee op een wandeling door het Beekbergerwoud tussen Apeldoorn en Klarenbeek, een gebied waar zo'n 140 jaar geleden het laatste stukje oerbos van Nederland werd gekapt. Inmiddels is het gebied weer teruggegeven aan de natuur en kunt u genieten van vele zeldzame planten en dieren.

Start	Parkeerplaats Natuurmonumenten Woudweg, 7381 BA Klarenbeek
Prijs	€ 2,- per persoon (gratis voor leden/vrienden van IVN en voor kinderen t/m 12 jaar)
Aanmelden	Niet nodig
Meer informatie	www.ivn-apeldoorn.nl of excursies@ivn-apeldoorn.nl

Fietstocht van het Fietsgilde

Vrijdag 14 juni | start 13.30 uur

Vanuit Apeldoorn fietsen we via de Ecofactorij naar de Kar. Door de hooi- en broeklanden vervolgen we de weg naar Klarenbeek. We bekijken hoe in de middeleeuwen hier al met dijken aanleggen begonnen is.

We pauzeren bij het Boshuis, de voormalige Rooms-Katholieke kerk van Klarenbeek. Dan gaan we rondom (en gedeeltelijke over) het landgoed Klarenbeek. Na een rondje door het centrum gaan we de tocht vervolgen over een fraai fietspad langs de Beekbergse Beek. Tenslotte vervolgen we de tocht door langs het Beekbergerwoud te fietsen om via de Hooilanden weer naar het vertrekpunt terug te gaan.

Start	Ingang van buurthuis De Stolp bij winkelcentrum De Eglantier: Violierenplein 101, 7329 DR Apeldoorn
Prijs	€ 2,50 per persoon
Aanmelden	Niet nodig
Meer informatie	www.fietsgilde-apeldoorn.nl

IVN Apeldoorn: Wandeling Empese en Tondense heide

Zaterdag 29 juni | 10.00 uur

Ooit nagedacht over de uitdaging van de zonnedauw die graag door insecten bestoven wil worden, maar ze ook graag eet? Deze en talloze andere relaties tussen bloemen en insecten vormen het thema van deze excursie onder begeleiding van IVN-natuurguiden in een uniek gebied: de Empese en Tondense heide met poelen, moeras, hooilanden, heide en een stukje bos.

Start	Parkeerplaats tegenover Hallsedijk 48, Empe
Prijs	€ 2,- per persoon (gratis voor leden/vrienden van IVN en voor kinderen t/m 12 jaar)
Aanmelden	Niet nodig

IVN Apeldoorn: Fietsexcursie Rondje Klarenbeek

Woensdag 3 juli | 19.00 uur

Onder begeleiding van een IVN natuurgids kunnen de deelnemers genieten van het historisch rijke landschap in de omgeving rond Klarenbeek. De fietstocht gaat langs de Beekbergerbeek en via het natuurontwikkelingsgebied het Beekbergerwoud naar het Landgoed Krepel. De fietstocht gaat tenslotte via de vogelrijke gebieden De Somp en De Hooilanden terug naar Apeldoorn.

Start	Parkeerplaats School De Heemgaard, Heemradenweg 125 Apeldoorn
Prijs	€ 2,- per persoon (gratis voor leden/vrienden van IVN en voor kinderen t/m 12 jaar)
Aanmelden	Niet nodig
Meer informatie	www.ivn-apeldoorn.nl of excursies@ivn-apeldoorn.nl

IVN Apeldoorn: Zomeravond wandeling: Empese en Tondense heide
Woensdag 10 juli | 19.00 uur

Natuurgidsen van IVN Apeldoorn nemen u mee naar een van de weinige plekken in Nederland waar het zogenaamde blauwgrasland met zijn kenmerkende paars- en blauwbloeiende bloemen voorkomt. Ook kunt u genieten van diverse soorten insecten en vogels. Met een beetje geluk ziet u ook nog een paar reeën.

Start	Parkeerplaats Natuurmonumenten Hallsedijk 51, 7399 RP Empe
Prijs	€ 2,- per persoon (gratis voor leden/vrienden van IVN en voor kinderen t/m 12 jaar)
Aanmelden	Niet nodig
Meer informatie	www.ivn-apeldoorn.nl of excursies@ivn-apeldoorn.nl

IVN Apeldoorn: Zomeravond wandeling: Empese en Tondense heide
Woensdag 24 juli | 19.00 uur

Natuurgidsen van IVN Apeldoorn nemen u mee naar een van de weinige plekken in Nederland waar het zogenaamde blauwgrasland met zijn kenmerkende paars- en blauwbloeiende bloemen voorkomt. Ook kunt u genieten van diverse soorten insecten en vogels. Met een beetje geluk ziet u ook nog een paar reeën.

Start	Parkeerplaats Natuurmonumenten Hallsedijk 51, 7399 RP Empe
Prijs	€ 2,- (gratis voor leden/vrienden van IVN en voor kinderen t/m 12 jaar)
Aanmelden	Niet nodig
Meer informatie	www.ivn-apeldoorn.nl of excursies@ivn-apeldoorn.nl

Open Monumentendagen 2019 thema 'Plekken van plezier'

Zaterdag 14 en zondag 15 september | 11.00 – 17.00 uur

Locatie De Maalderij, Klarenbeekseweg 99, Klarenbeek

De karakteristieke Maalderij is tijdens de Open Monumentendagen te bezichtigen van 11.00 tot 17.00 uur. Meer informatie over het programma van de Open Monumentendagen: www.monumentendagenapeldoorn.nl

Slotbijeenkomst Atlas van Apeldoorn: Klarenbeek

Zaterdag 12 oktober | 15.00 – 17.00 uur

Ter afsluiting van de Atlas van Apeldoorn vindt een informatieve en gezellige slotbijeenkomst plaats bij de firma Dijkhof.

Locatie Dijkhof Bouw BV, Klarenbeekseweg 92, 7381 DG Klarenbeek
Prijs Gratis
Aanmelden Niet nodig

Wandelroutes (vrij te lopen)

Wandeling langs de gemeentegrens 'Rondje Apeldoorn'

Zelfstandige wandeling, deels langs de grens van de gemeente Apeldoorn en Voorst. De wandeling (totaal circa 114 km) kan in 7 etappes gelopen worden (zowel rechtsom als linksom). Alle etappes beginnen en eindigen bij een halte van Openbaar Vervoer.

Meer informatie: www.erfgoedplatformapeldoorn.nl/festivalgelderlandgrensland

IVN Ommetje: Rondje Beekbergerwoud: Van Oude Wildernis naar Nieuwe Wildernis

Deze wandeling is ongeveer 2 kilometer en gemarkeerd met blauwe pijlen. Het Beekbergerwoud vormt met ruim 100 hectare een moerasgebied met nu nog jonge elzenbroekbossen en natte graslanden, gelegen tussen Apeldoorn en Klarenbeek. In het gebied is een wandelpad aangelegd met opgehoogde zandpaden en vlonders over het water. Honden zijn, mits aangeliend, toegestaan. Het Beekbergerwoud is in beheer van Natuurmonumenten en nog volop in ontwikkeling. Download de (gratis) route van www.ivn-apeldoorn.nl onder het menu Wandelroutes: Ommetjes/Beekbergen/Rondje Beekbergerwoud.

Klompenpad: Klarenbeekse pad

Meer informatie <https://klompenpaden.nl/klompenpad/klarenbeeksepad/>

Apeldoorn te voet: Beekbergerwoudroute

Van Station De Maten naar Station Klarenbeek.

Meer informatie <https://wandelnet.nl/traject/apeldoorn-te-voet-beekbergerwoudroute>

Bellevue Fietsroute Klarenbeek (circa 25 km)

(Voor kaartjes zie pag. 14 en 15)

Het beginpunt van deze route is de parkeerplaats van het Multi Functioneel Centrum, Bosweg 14, 7382 CC Klarenbeek.

1. Parkeerplaats verlaten en dan LA richting Bosweg
2. Eerste weg RA: Sparrenweg (zie p. 16)
3. Einde weg LA: Molenweg (zie p. 16)
Links de windkorenmolen De Hoop van Klarenbeek (Molenweg 4A)
4. Einde weg voorrangsweg oversteken en LA: Fietspad langs de Hoofdweg
Aan uw linkerhand passeert u restaurant Pijnappel (zie p. 17)
5. Rechtsaf Elsbosweg (zie p. 18)
6. Eerste weg RA: Hooiland
7. Eerste weg RA: De Dalk (zie p. 19)
8. Bij kruising RD over fietspad langs de onverharde Henkenburgweg (dit wordt verharde weg)
9. Op kruising LA: Broekstraat, gaat over in Verlengde Broekstraat en wordt daarna De Kar (rechts aanhouden)
10. Spoorlijn oversteken en daarna eerste weg LA: Leigraaf. Verderop weer het spoor over
11. Einde weg RA: Hooiland
12. Einde weg LA: Brinkenweg
13. Einde weg RA: Elsbosweg
14. Viaduct oversteken (zie p. 19)
15. Bij KNP 95, LA: Traandijk, richting KNP 94 (zie p. 19)
16. Einde weg LA: Woudweg
17. Aan de linkerkant het Beekbergerwoud (zie p. 20)
18. Het viaduct oversteken (zie p. 20)
19. Na huisnummer 70 (K-pand) eerste weg RA: Welvaartsdwarsweg (zie p. 21)
20. Vlak voor de brug over de beek RA: fietspad langs de Beekbergse Beek. (zie p. 21)
21. Fietspad wordt verharde weg: Knypn Steghe.

Hier sluit de fietsroute aan op die van Beekbergen, Lieren en Oosterhuizen 'Langs beken en enken'.

22. Bij KNP 91 (bij kanaal) LA richting KNP 52: fietspad langs het Apeldoorns Kanaal (zie p. 21)
23. Bij de Scherpenbergerbrug LA De Welvaart
24. LA Welvaartsdwarsweg
25. Na brug over beek RA: fietspad langs de Beekbergse Beek
26. Eerste (asfalt) weg LA = Weterschoten
27. Bij bruggetje eerste weg LA: Woudweg tot aan huisnummer 119 rijden (zie p. 22)
28. Bij huisnummer 119 retour richting Klarenbeek
29. Einde weg voorrangsweg oversteken en LA: fietspad Klarenbeekseweg (zie p. 23)
30. Na huisnummer 106 RA: fietspad (u fietst hier de vlindertuin in) (zie p. 24)
31. Einde fietspad RA: De Til
32. Einde weg LA: Hessen Allee (zie p. 25)
33. Na huisnummer 24 (vlak voor de brug over de beek) LA: Vijverweg, een onverharde weg. Aan de rechterkant, na een paar bochten, is de wijert (De Wierd) te zien van de vroegere watermolen (onderdeel van Landgoed Klarenbeek). (zie p. 25)
34. Einde onverharde weg RA: bospad langs de Postweg (zie p. 26)
35. Eerste weg LA: J.R. Krepellaan
36. Eerste weg LA: onverharde weg tussen de paaltjes door
37. Rechts aanhouden, zandpad komt uit op verharde weg: Achter de Molen
38. Einde weg LA: Molenweg
39. Eerste weg RA: Bosweg
40. Einde weg RA: Bosweg
41. Bij parkeerplaats Multi Functioneel Centrum Klarenbeek LA

Einde route

Afkortingen:

RA: rechtsaf

LA: linksaf

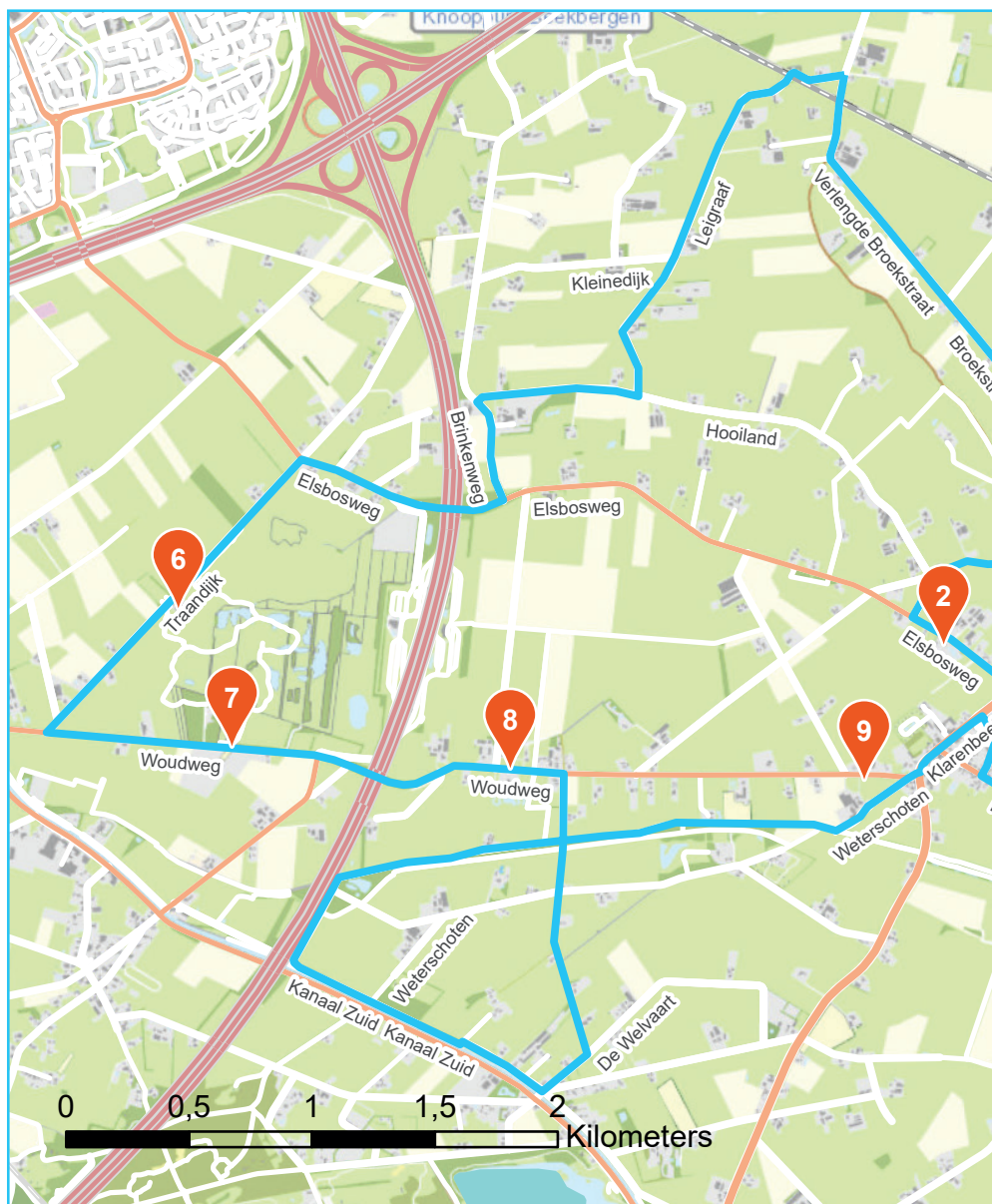
RD: rechtdoor

VKL: Verkeerslichten

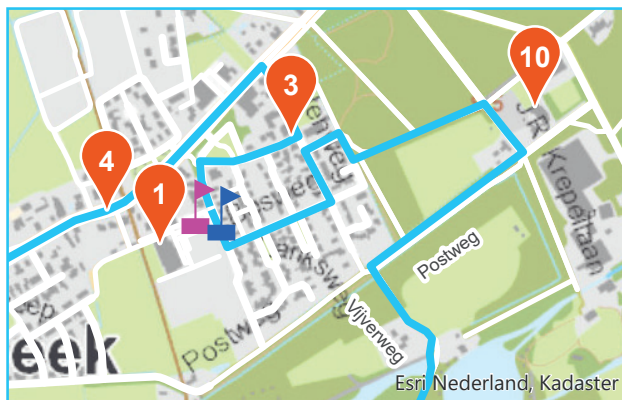
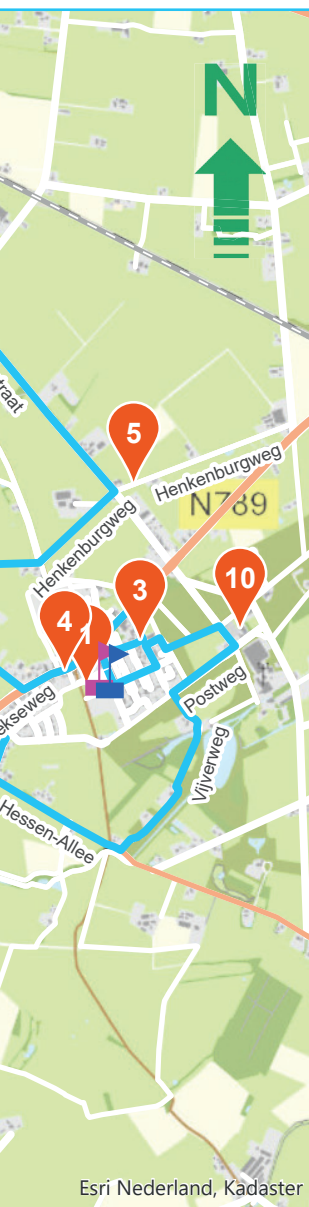
MFC: Multi Functioneel Centrum

KNP: Knooppunt

Bellevue fietsroute Klarenbo

beek

Legenda

 Bellevue Fietsroute

 Start

 Eind

 Bezienswaardigheden

1. Multifunctioneel Centrum Klarenbeek, Bosweg 14, 7382 CC Klarenbeek
2. Huize Waldfriede, Elsbosweg 72
3. Molen De Hoop, Molenweg 4-A, 7382 BE Klarenbeek
4. Grenspalen Gemeente Apeldoorn en Gemeente Voorst
5. Grenspaal Hoge Heerlijkheid Het Loo
6. Rustpunt, Traandijk 20
7. Beekbergerwoud, Woudweg
8. Ontginningsboerderijen, Woudweg 57-63
9. Verenigingsgebouw "Ons Gebouw", Woudweg 119
10. Huis Klarenbeek, J.R. Krepellaan

 Apeldoorn

TOELICHTING BIJ FIETSRROUTE KLARENBEEK

Ad 2: Grand Père en Grand Mère

In het plantsoen links bevindt zich een beeld van Maïté Duval getiteld 'Grand Père, Grand Mère Rust na Gedane Arbeid' uit 1987.

Ad 3: Molen De Hoop

De Hoop is een achtkantige stellingmolen gebouwd in 1905. Op deze plek stond voorheen een zogenaamde beltmolen, van de gebroeders Borgonjen uit Klarenbeek. Omdat deze molen met de opgroeiende bomen te weinig wind ving, is hij gesloopt en vervangen door de huidige molen. Molen De Hoop is in particulier bezit en op zaterdag te bezoeken, daarnaast is er ook een molenwinkel aanwezig.

Vroeger werd er met de molen graan gemalen voor de boeren in de omgeving. Vanaf 1905 is de molen in bezit van de familie Pijnappel. De molen heeft lang stil gestaan vanwege onderhoud en een hevige storm die het bovenwerk van de molen had ontzet. Op 3 juni 1981 begon de totale restauratie. In 1983 kreeg de weduwe van Bertus Pijnappel de zorg over de molen.

Na 1983 werd de opslagruimte omgetoverd tot een winkel. Tegenwoordig zorgt de familie Pijnappel samen met vrijwilligers ervoor dat de molen blijft draaien. Stilstand betekent een snellere achteruitgang van de molen. Voor het hedendaagse onderhoud is geld nodig dus er worden vele initiatieven ontplooid om de molen in stand te houden. Daarom kunt u nog altijd voor origineel Klarenbeeks ambachtelijk gemalen molenmeel (en diverse andere soorten meel) terecht in het winkeltje.

Ad 4. Grenspaal

Ter hoogte van de school De Dalk, openbare school nummer 7, ziet u links en rechts de grenspalen van de gemeente Apeldoorn en Voorst. Klarenbeek is een dorp in twee heel verschillende gemeenten.

Ad 5. Waldfriede

Aan uw linkerhand, op nummer 72, staat een bijzonder landhuis, een gemeentelijk monument.

Het huis is in 1908 gebouwd naar ontwerp van de architect A.E.A. Cousin uit Nijmegen in opdracht van A. Lintelo de Geer, die hier in de omgeving een flinke hoeveelheid grond bezat. Het pand is gebouwd als villa, maar naar verluidt heeft de opdrachtgever er niet lang gewoond. Naderhand, in de jaren dertig van de 20ste eeuw, was het pand in gebruik als 'herstellingsoord' onder de naam 'Waldfriede' (waarschijnlijk verwijzend naar het Beekbergerwoud dat tot in de 19de eeuw ten westen van Klarenbeek lag). In het laatste kwart van de 20ste eeuw was het pand weer in gebruik als woonhuis, maar door de tijd heen heeft het veel veranderingen ondergaan. Bij inventarisatie in 1992 waren onder andere serre, dakopbouw binnen de U-vorm, gevels op de verdieping en balustrades gewijzigd en verkeerde het pand in vrij slechte staat. In 2001/2002 is het gerenoveerd waarbij de oorspronkelijke situatie van het exterieur zo veel mogelijk werd gereconstrueerd. Oorspronkelijk schijnt het pand omgeven te zijn geweest door een soort slotgracht.

Z.N. (1067) 65.06

Ad 7. De Dalk

Op de eerstvolgende kruising staat één van de grenspalen van de heerlijkheid Het Loo.

De huidige gemeentegrens van Apeldoorn ligt bijna één op één op de grens van de Hooge Heerlijkheid Het Loo. Deze oude stenen grenspalen markeren die oude grens. Veel zijn er al verdwenen. In de jaren vijftig van de vorige eeuw heeft de gemeente Apeldoorn moderne grenspalen laten maken. Deze worden onderhouden door vrijwilligers van de Vereniging Oud Apeldoorn. U heeft er een gezien in de tuin van een particulier woonhuis naast de school De Dalk.

Meer achtergrondinformatie over de grenspalen kunt u lezen in het themaboekje 'Grenzen verkennen in Apeldoorn'. Het boekje is te downloaden via de Atlas van Apeldoorn-pagina op de CODA website: www.coda-apeldoorn.nl/atlas.

Ad 14.

In dit gebied is een aantal karakteristieke boerderijen te zien (rechterkant huisnummers Elsbosweg 7 en 2 en linkerkant huisnummer 8) die illustratief zijn voor het vrij jonge ontginningsgebied van het Beekbergse Broek. De boerderijen dragen namen als De Kamp en Zeldenrust.

Ad 15.

Op Traandijk 20 aan uw linkerhand is een Rustpunt. Hier kunt u even uitrusten en er is een sanitaire voorziening. U kijkt hier uit op het beginpunt van een wandeling door het Beekbergerwoud, maar u kunt ook de officiële ingang aan de Woudweg nemen voor een wandeluitstapje in het Woud. Zie hierna.

Ad 17. Beekbergerwoud

Wandeluitstapje: Vanaf de parkeerplaats is er een uitgezette wandelroute door het Beekbergerwoud.

Tegenover De Woudhof ziet u de ingang van het Beekbergerwoud, ooit het laatste oerbos van Nederland. Zo'n achtduizend jaar bleef het woud ongeschonden. Toen in 1871 de laatste boom geveld en het gebied ontgonnen was, had het laatste oerbos van ons land plaats gemaakt voor "een landschap even vlak als de schoonste zeekleipolder", aldus de trotse aannemer. Er kwamen weilanden en akkers. Tijden en visies veranderen: het gekapte oerbos komt weer terug. Enkele jaren geleden begon Natuurmonumenten met het herstel van dit bijzondere gebied. Inmiddels is het Beekbergerwoud weer een gevarieerd natuurgebied. Op de moerassige gedeelten is een vlonderpad aangelegd. Zo kunt u het unieke karakter van het Beekbergerwoud ervaren.

Ad 18. Gebouwencomplex Woudweg

Het monumentale gebouwencomplex Woudweg 57-63 vormt een belangrijk onderdeel van de grote ontginning van het Beekbergerwoud, dat vanouds onderdeel was van de Lierder- en Speldermarken. Dit woud wordt vaak gezien als het laatste oerbos in ons land, maar het moest plaats maken

61 (1064) 65.17

voor landbouwgrond (met name grasland) rond 1870, nadat de initiator B. van

Spreekens uit Velp het gebied een jaar eerder had gekocht. De bomen in het gebied werden gekapt en de grond werd verdeeld in veertig langwerpige kavels in een rechthoekig patroon met kaarsrechte ontsluitingswegen, gescheiden door sloten voor de ontwatering. Dit complex staat op de hoek van twee van die ontginningswegen: aan de voor(zuid)zijde de hoofdweg de Woudweg (destijds de grindweg van Beekbergen naar Deventer en Zutphen) en aan de oostzijde de Van Spreekenslaan.

Ad 19.

De boerderij op nr. 70 is als karakteristiek pand opgenomen in het bestemmingsplan van dit gebied. Hij dateert in de huidige verschijningsvorm uit 1948 (verbouwing van een hallenhuisboerderij uit circa 1900), in een ingetogen Delftse Schooltrant. De boerderij is illustratief voor de agrarisch-historische ontwikkelingen in de Beekbergse Broek.

Ad 20. en Ad 22. Beken, sprengen en het Kanaal

Meer informatie over de Beekbergse beek en andere beken en sprengen in Apeldoorn kunt u vinden op www.sprengenbeken.nl.

Dit kanaal ontstond vanaf 1824 op initiatief van de koning-koopman Willem I. Al in de 17de eeuw waren er plannen gemaakt om de bestaande waterstroom De Grift door middel van kanalisatie bevaarbaar te maken, maar dit was echter nooit ten uitvoer gebracht. In de vroege 19^e eeuw, tijdens het Franse bewind, ontstonden er nieuwe kanalisatieplannen. Het zou echter pas onder Willem I tot een definitieve uitwerking komen. Eerst werd het Kanaal van Apeldoorn tot Hattem gegraven. Daarna volgde het zuidelijk deel van Apeldoorn naar Dieren. Na de Tweede Wereldoorlog kwam de klad in de beurtvaart. Veel van het vervoer werd overgenomen door auto en trein. Bovendien werd het kanaal te smal en te ondiep voor de moderne schepen. In 1972 werd het Kanaal voor beroepsvaart afgesloten.

Ad 27. Protestante Kerk

Op Woudweg 119 ziet u Verenigingsgebouw 'Ons Gebouw' uit 1934, ontworpen door M.H. Kleingeld uit Beekbergen als bijgebouw van de naastgelegen kerk. Ernaast op nr. 121 de N.H.-kerk uit 1862, in 1950-1951 verbouwd door A. Jansen uit Eerbeek, die onder meer de huidige voorgevel realiseerde.

Het zogenaamde zaalkerkje heeft een zadeldak en is aan de voorkant in schoonmetselwerk uitgevoerd. De predikanten woning naast de kerk is van na de oorlog.

De hallenhuisboerderij op nr. 125 uit circa 1900-1905 is markant gelegen aan de kruising met de Klarenbeekseweg en de Wetterschoten. Qua detaillering is in de loop van de tijd wel een en ander veranderd, maar de hoofdvorm is nog zeer authentiek met de decoratieve sluitstenen en luiken.

Ad 29. De Maalderij

Het karakteristieke pand van de slagerij op nr. 87 is een ontwerp uit 1946 van architect D.J. Grutterink, in de vijftiger jaren uitgebreid met zijvleugels. Het pand is uitgevoerd in de sobere Delftse Schooltrant. De Maalderij op nr. 99 is het voormalig coöperatiegebouw Ons Belang, onlangs geheel gerestaureerd en herbestemd. Het pand is een ontwerp uit 1927 van de Apeldoornse architect G.W. van den Beld.

Samen met de tegenovergelegen panden op 90 en 92 zijn deze panden karakteristieke voorbeelden van de ontwikkelingen op het gebied van het Klarenbeekse voorzieningenniveau in de vorige eeuw.

Ad 30. Vlindertuin

Het plan voor de aanleg van een vlindertuin is ontstaan in 1987. Mevrouw Labberton ontwierp deze tuin. De aanleg geschiedde onder leiding van het Comité Dorpsverfraaiing, door vrijwilligers uit de bevolking en met medewerking van de Lagere Agrarische School uit Twello.

In deze tuin werd de 'Beatrixboom' geplant ter gelegenheid van de 50ste verjaardag van Hare Majesteit de Koningin op 31 januari 1988. Bij het 25-jarig bestaan van het Comité Dorpsverfraaiing werd op 8 april 1989 de tuin aangeboden aan de bevolking. Op dezelfde dag vond de aanbidding van de zonnewijzer door de Klarenbeekse Ondernemers Vereniging (KOV) plaats. Het jaar 1989 werd uitgeroepen tot 'Vlinderjaar'. Banken en tafel zijn geschenken door de Rabobank ter gelegenheid van hun 75-jarig bestaan (1914-1989). Door waarnemingen in 1990 is vastgesteld dat de tuin werd bezocht door zeker veertien soorten vlinders.

Ad 32. De Propeller

Op de hoek van De Til en de Hessen Allee staat aan de rechterkant De Propeller, een oorlogsmonument. Dit zijn de resten van een Wellington bommenwerper, die in de nacht van 30 op 31 mei 1942 hier vlakbij neerstortte. In 1981 werden bij het ploegen deze resten van het vliegtuig gevonden. Mensen die als kind de crash hebben beleefd, maakten er dit monument van en plaatsten het in hun voortuin. Na de nieuwbouw kreeg het monument een nieuwe sokkel en het achterliggende huis een toepasselijke naam. De plaatselijke basisscholen zijn betrokken bij de jaarlijkse herdenking op 4 mei.

Ad 33. Huize Klarenbeek

Een industrieel erfgoed, verborgen op de Veluwe. De omgeving en uitstraling van de fabriekspanden op het eeuwenoude landgoed is uniek. De stuwende kracht achter Landgoed Klarenbeek is de familie Krepel.

Jan Richard Krepel is de directe nazaat van Johan Richard Krepel, die hier in 1732 een koperpletterij opzette. In 1870 vormde de familie Krepel de koperslagerij om tot sigarenkistenfabriek en in 1950 kwam er een deurenfabriek bij. Landgoed Klarenbeek was en is een bruisend bedrijf voor hout be- en verwerking met productiehallen, een kerk en een school.

Ad 34. Het Boshuis

Het Boshuis is gevestigd in een voormalige R.K. Kerk, die in 2014 voor eredienst is gesloten. Tegenwoordig is het een multifunctioneel en cultureel centrum.

COLOFON

Met dank aan

Gemeente Apeldoorn, Erfgoed Platform Apeldoorn, Vereniging Oud Apeldoorn, IVN Natuureducatie Apeldoorn, het Fietsgilde, Apeldoorns Gidsen Collectief, SAM, Klarenbeeks belang, Dijkhof Bouw, CODA.

Foto's

Bert Visser (Klarenbeek), Yvonne de Vries (Gemeente Apeldoorn) en Beeldbank CODA

Bronnen

Cultuurhistorische Analyse Het Woud, gemeente Apeldoorn
Themaboekje Grenzen verkennen in Apeldoorn, gemeente Apeldoorn
Bellevueroute Beekbergen, Erfgoedplatform Apeldoorn
www.coda-apeldoorn.nl
www.geheugenvanapeldoorn.nl
www.apeldoornendeoorlog.nl
www.landgoedklarenbeek.nl
www.hetboshuisklarenbeek.nl
www.sprengenbeken.nl
www.klarenbeeksbelang.nl

Wilt u meer weten?

www.apeldoornsgidsencollectief.nl
www.coda-apeldoorn.nl
www.erfgoedplatformapeldoorn.nl
www.geheugenvanapeldoorn.nl
www.ivn-apeldoorn.nl
www.verenigingoudapeldoorn.nl
www.klarenbeeksbelang.nl

